

Motion skriven av Andréa Hedin (M) om att staden behöver ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor

Loven är för de flesta barn en välkommen paus från skolans vardag, men för några barn i vårt land innebär ledigheten tyvärr något helt annat. När skolorna öppnar ledigheten står vissa stolar i klassrummen tomma. De tomma stolarna står där som påminnelser om de klasskamrater som inte har återvänt. Många kommuner arbetar aktivt för att identifiera och hjälpa dessa barn, men i Stockholm ligger vi efter. Dagens handlingsplan *"Våga fråga, lyssna och agera!"* gäller endast till 2025 och behöver beakta samtidens problem.

Det handlar om barn som kan ha tvingats in i äktenskap, förts iväg på så kallade "uppfostringsresor" eller "rehabilitering" av sexuell läggning. Att detta förekommer är oacceptabelt. I Sverige har varje barn rätt till en trygg barndom, och alla barn har rätt att vara sig själva.

Den moderatledda regeringen har tagit viktiga steg för att skydda barn i riskzonen. Nya juridiska åtgärder gör det nu möjligt för myndigheter att besluta om utreseförbud för barn när det finns en påtaglig risk att de förs utomlands, och därigenom utsätts för fara som kan skada deras hälsa eller utveckling. Detta gäller särskilt i fall där omständigheterna innebär att barnet kan behöva skyddas enligt LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga). Lagen täcker situationer där barnet riskerar att utsättas för fysisk eller psykisk misshandel, hedersrelaterat våld och förtryck, otillbörligt utnyttjande, bristande omsorg eller en skadlig boendemiljö. Utreseförbudet omfattar även risker som missbruk av beroendeframkallande medel, inblandning i brottslighet eller annat socialt nedbrytande beteende.

Västerås stad har utvecklat ett strukturerat arbetssätt för att hantera elever som inte kommer till skolan genom en särskild rutin för "saknade elever." Detta arbetssätt särskiljer frånvaro på grund av problematisk skolfrånvaro från fall där elever är helt saknade, och dokumenteras systematiskt i ett journalsystem. Denna differentiering gör det möjligt för skolan att agera utifrån olika orsaker till frånvaron, som exempelvis när en familj har flyttat utomlands utan att avregistrera sig eller när en elev potentiellt hålls kvar utomlands mot sin vilja.

Stockholms stad bör inspireras av Västerås stad och införa ett mer systematiskt arbetssätt för att säkerställa att elever som eventuell förts utomlands mot sin vilja snabbt identifieras och att åtgärder vidtas. Även i Stockholm bör vi ha en särskild rutin för saknade elever, där misstanke om hedersrelaterat våld och tvång ingår i en tydlig checklista för rektorerna. Checklistan bör innefatta att undersöka om även syskon är försvunna, hembesök från kommunen och kontakt med andra relevanta myndigheter för att snabbt identifiera om ett barn är borta.

Genom att införa liknande åtgärder skulle försvunna barn snabbare kunna hittas. Det är viktigt att betona att fristående aktörer inte glöms bort i uppföljningen av barnen och inkluderas i arbetet kring att utveckla ett systematiskt arbetssätt.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en ny handlingsplan om hedersrelaterat våld och förtryck, som även omfattar de nya lagförslagen om utvidgat utreseförbud.

att ge utbildningsnämnden i uppdrag att utveckla metoder för systematisk uppföljning av barn som inte återvänt efter lov.

att ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och orosanmäla när barn riskerar att föras utomlands och fara illa.